

SEKTÖREL KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

16 - 31 TEMMUZ 2022

Avrupa Merkez Bankası 11 Yıl Sonra Faiz Artırdı

Avrupa Merkez Bankası (AMB) 11 yıl sonra yaptığı ilk faiz artışında, beklentilerin üzerinde bir artış gerçekleştirdi. Banka ana refinansman oranını yüzde 0,50; marjinal borç verme imkanını yüzde 0,75 ve mevduat faizini de yüzde 0 seviyesine çıkardı. AMB

karar metninde gelecek toplantılarda daha çok faiz normalizasyonunun uygun olduğuna işaret etti. Karar metninde bundan sonraki faiz artışlarının büyüklüğüne toplantıdan toplantıya karar verileceği ve AMB'nin enflasyonun hedefe dönmesini destekleyeceği belirtildi. Metinde "Yönetim Konseyi'nin gelecek politika faizi patikası veriye bağlı olacak ve yüzde 2'lik orta vade enflasyon hedefine göre ayarlanacak." ifadeleri kullanıldı. Kararın ardından para piyasalarında Eylül için 60 baz puanlık faiz artışı fiyatlaması görüldü. AMB krize karşı tahvil aracı olan yeni "Aktarım Güvence Mekanizması"nı da onayladı. Aktarım Güvence Mekanizması AMB para politikası aktarım mekanizmalarını etkileyebilecek beklenmeyen, bozulan piyasa dinamikleri durumunda aktive edilebilecek.

İtalya'da Başbakan Draghi Görevinden İstifa Etti

Avrupa Birliği'nin (AB) en büyük üçüncü ekonomik gücü olan İtalya'da Cumhurbaşkanı Sergio Mattarella, Başbakan Mario Draghi'nin istifasını kabul ederek meclisi feshetti ve erken seçim kararı aldı. 25 Eylül'de sandık başına gidecek olan İtalyanlar ülkeyi

yönetecek yeni oluşumu belirleyecek. Şubat 2021'den bu yana başbakanlık koltuğunda oturan eski Avrupa Merkez Bankası Başkanı Draghi, ülkesinin ekonomik ve siyasi buhran yaşadığı bir dönemde Cumhurbaşkanı Mattarella tarafından göreve çağrılmıştı. Draghi, Avrupa Komisyonu'nun üye ülkeler için ayırdığı 750 milyar Euro'luk ekonomik canlandırma paketinden 200 milyar Euro pay almayı başardı. Avrupa Komisyonu, AB içerisinde Draghi'ye olan güvenden dolayı Roma'nın sunmuş olduğu canlandırma paketini kabul etmişti.

AB'de Gaz Kullanımında Kesinti Planları Netleşiyor

Avrupa Birliği (AB) Rusya'nın enerji tedarikini kesmesi endişeleri nedeniyle üye ülkelerin doğalgaz kullanımında gönüllü olarak yüzde 15'lik kesintiye gitmesini teklif etmeye hazırlanıyor. Hedef, Avrupa Komisyonu'nun Moskova tarafından potansiyel bir kesinti ile başa

çıkma için açıklanması planlanan talep azaltma planına eşlik eden bir düzenlemeye dahil edilecek. Konuyla ilgili bilgisi olan üç AB diplomatına göre, alınacak önlemler durumun kötüleşmesi ve gönüllü kısıtlamaların yetersiz kalması halinde uygulanması zorunlu başka önlemleri de içerecek. "Kış için doğalgaz tasarrufu" planına göre, komisyon ısıtma ve soğutmayı azaltmayı içeren adımlarının yanına, piyasa bazlı önlemler önermeyi planlıyor. Avrupa Birliği'nin bu kış enerji bağlamında yaşayacağı en büyük sorunun endüstriyel fırınlara ve güç jeneratörlerine yeterli doğalgaz sağlamak olacağı değerlendiriliyor.

FED Faizi 75 Baz Puan Artırdı

ABD Merkez Bankası (FED), politika faizini 75 baz puan artışla yüzde 2,25-2,50 seviyesine çıkardı. Karar oybirliği ile alındı. Karar metninde, FED'in enflasyon risklerine karşı yüksek derecede dikkatli olduğu mesajı tekrarlandı. Enflasyonla ilgili Federal

Açık Piyasa Komitesi'nin (FOMC) yüzde 2'lik hedefe dönme konusunda güçlü bir taahhüdü olduğu ifade edildi. Metinde, harcamalar ve üretimin ücret artışlarına rağmen daha yumuşadığına vurgu yapıldı. FED hedef aralık içindeki devam eden faiz artışlarının uygun olacağını tekrar vurguladı. Karar metninde, hedeflerin uygulanmasına yönelik riskler söz konusu olduğunda politikanın gözden geçirilebileceği ifade edildi. Bu toplantıda ilk kez FED'in Finansal Kuruluşlardan Sorumlu Başkan Yardımcısı Michael Barr ve Boston Fed Başkanı Susan Collins de hazır bulundu. Haziran ve Temmuz toplantısında yapılan 150 baz puanlık faiz artışı 1980'lerin başından bu yana en sert sıkılaştırma hamlesi olarak kaydedildi.

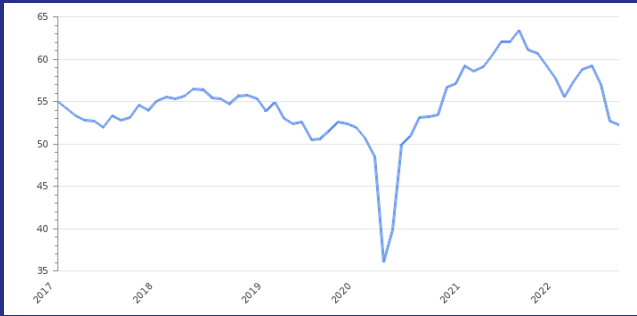
Çin'in Kuşak ve Yol Projesinin Rusya'daki Harcaması Sıfıra İndi

Çin'in Kuşak ve Yol ülkelerindeki finans ve yatırım harcamaları ilk yarıda bir önceki yıla göre düştü. Araştırmalara göre, Rusya, Mısır ve Sri Lanka'daki yeni kömür projeleri ve yatırımları sıfıra indi. Şanghay merkezli Yeşil Finans ve Kalkınma Merkezi'nin

(GFDC) yayınladığı araştırmaya göre Suudi Arabistan, yaklaşık 5,5 milyar dolar ile dönem boyunca Çin yatırımlarının en büyük alıcısı oldu. GFDC, toplam finansman ve yatırımın bir yıl önceki 29,6 milyardan bu dönemde 28,4 milyara gerilediğini ve 2013'ten bu yana toplam Kuşak ve Yol harcamasını 932 milyara çıkardığını söyledi.

ABD'de İmalat Sanayi PMI 2 Yılın En Düşük Seviyesinde

S&P Global, ABD'nin temmuz ayına ilişkin imalat, hizmet ve bileşik PMI öncü verilerini açıkladı. Buna göre, imalat sanayi PMI, temmuzda bir önceki aya kıyasla 0,4 puan azalarak 52,3 değerine düştü. Bu dönemde 2 yılın en düşük

seviyesine gerileyen endekse ilişkin piyasa beklentisi 52 değerini alması yönündeydi. İmalat sanayi büyümesindeki yavaşlamaya işaret eden endeks, haziranda 52,7 olmuştu. ABD'de hizmet sektörü PMI de temmuzda geçen aya göre 5,7 puan azalarak 47'ye indi. Söz konusu dönemde 26 ayın en düşük seviyesine inen endeksin 52,6 değerinde gerçekleşmesi bekleniyordu.

Rusya, Faizi Savaş Öncesindeki Seviyenin Altına Çekti

Rusya Merkez Bankası faiz kararını açıkladı. Banka politika faizini 150 baz puan indirimle yüzde 8'e çekti. Böylelikle politika faizi savaş öncesi seviyenin altına geriledi. İşgal sonrası banka politika faizini yüzde 9,5'ten yüzde 20'ye yükseltmiş

ardından kademeli olarak faiz indirimleri gerçekleştirmişti.

Çin'in GSYİH Büyümesi İkinci Çeyrekte Beklentileri Karşılamadı

Çin, bir yıl öncesine göre ikinci çeyrekte yüzde 0,4'lük GSYİH büyümesi sağladı ve Çin ekonomisi kovid kontrollerinin etkisinden kurtulmaya çalışırken bu büyüme beklentileri karşılamadı. Analistler, ikinci çeyrekte yüzde 1'lik bir büyüme tahmin ediyorlardı. Haziran'daki sanayi üretimi de bir önceki yıla göre yüzde 4,1 olan tahmine kıyasla yüzde 3,9 artarak beklentilerin altında kaldı. Bununla birlikte, haziran ayında perakende satışlar, önceki düşüştü kurtularak ve önceki yıla göre büyüme olmayacağı beklentilerini aşarak yüzde 3,1 arttı. Önde gelen e-ticaret firmaları geçen ayın ortasında promosyonlu alışveriş festivali düzenledi.

Suudi Arabistan'dan Kritik Petrol Üretimi Kararı

ABD Başkanı Joe Biden ve 9 Arap ülkesinden liderlerin katılımıyla düzenlenen "Cidde Güvenlik ve Kalkınma Zirvesi", ev sahibi Suudi Arabistan Veliht Prens Bin Selman'ın açılış konuşmasıyla başladı. Konuşmasında dünyanın birçok zorlukla karşı karşıya kaldığı bir dönemden geçtiğini belirten Bin Selman, "Zirvenin, ortak çıkarlarımıza hizmet etmek, bölgede güvenlik ve kalkınmayı tesis etmek adına ülkelerimiz ve ABD arasında stratejik ortaklığı derinleştirmek için yeni bir iş birliği çağı oluşturmasını umuyoruz." dedi. Küresel zorluklarla mücadelede uluslararası çabaların artırılması gerektiğini kaydeden Bin Selman, Suudi Arabistan'ın daha önce ilan ettiği gibi petrol üretimini günlük 13 milyon varile çıkarma kararı aldığını, bunun dışında ek kapasiteleri olmayacağını söyledi. Veliht Prens, petrol üretimini günlük 13 milyon varile çıkarma planıyla ilgili bir takvim açıklamadı ancak Suudi Arabistan Enerji Bakanı Abdulaziz bin Selman mayısta yaptığı açıklamada bu hedef için 2027 başını işaret etmişti. Suudi Enerji Bakanı, bu sürede petrol üretimini 1 milyon varilden daha fazla artırarak 13 milyon varile yükseltmeyi hedeflediklerini bildirmişti.

Limanlarda Elleçlenen Yük ve Konteyner Miktarı Arttı

Ülkemizde Ocak- Haziran döneminde limanlarımızda elleçlenen yük miktarı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,6 artarak 273 milyon 479 bin tona yükseldi. Bu yılın haziran ayında limanlarımızda elleçlenen yük miktarı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3,7

artarak 45 milyon 245 bin ton olarak gerçekleşti. Haziran ayında limanlarımızda gerçekleştirilen ihracat amaçlı yükleme miktarı yüzde 4,3 azalarak 12 milyon 900 bin ton oldu. İthalat amaçlı boşaltma miktarı ise yüzde 9,6 artarak 19 milyon 955 bin ton olarak gerçekleşti. Haziran ayında dış ticaret taşımaları geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3,7 artışla 32 milyon 855 bin ton oldu.

Endonezya Palm Yağı İhracat Vergisi Uygulaması

Endonezya Maliye Bakanlığı yetkililerince yapılan açıklama kapsamında Endonezya'nın ihracatını artırmak ve yüksek stokları eritebilmek için tüm palm yağı ürünlerine yönelik uygulanan ihracat vergisinin 31 Ağustos 2022 tarihine kadar kaldırıldığı bildirildi.

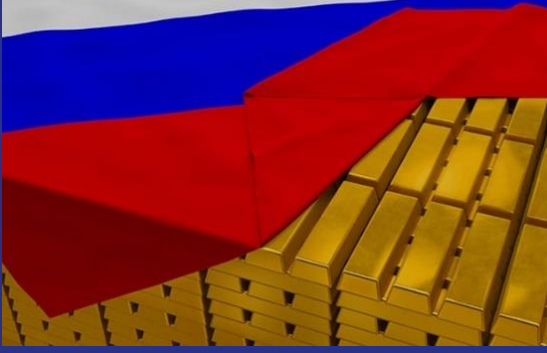
Pakistan, Türkiye ile Ticaret Anlaşmasını Onayladı

Federal Kabine Türkiye ile yakın zamanda üzerinde anlaşmaya varılan ticaret anlaşmasını onayladı ve önümüzdeki aylarda resmileştirilmesinin önünü açtı. Mal Ticareti Anlaşması, Başbakan Şahbaz Şerif'in haziran ayında Ankara'ya yaptığı

ziyaret sırasında ortaya çıkmıştı. Anlaşmaya göre Türkiye, Pakistan'a 123 malda anında sıfır sınıflandırma dahil olmak üzere 261 gümrük hattında imtiyaz sağlayacak. İslamabad ise Türkiye'ye 130 gümrük hattında taviz verecek. Bu ürünler arasında tarım, kimya, deri, plastik, kauçuk, mühendislik ve metalurji dahil sekiz ana sektörden ürünler yer alıyor.

Rusya'ya Altın İthalatı Yasağını İçeren Yeni Yaptırım Paketi

Avrupa Birliği (AB) üye ülke temsilcilerinin 20 Temmuz 2022 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirdiği toplantıda, Rusya'ya yönelik yeni yaptırım paketi onaylandı. Bu tedbirlerin AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanarak yürürlüğe gireceği duyuruldu. Yaptırım paketi kapsamında, kimi Rus yetkililer ve kurumların mal varlıkları dondurulacak.

Yaptırım listesine eklenen kişilerin AB ülkelerine seyahati yasaklanacak. Rusya'dan AB ülkelerine altın ve mücevher ithalatı yasaklanacak. Daha önce uluslararası ödeme sistemi SWIFT'ten çıkarılan Rusya'nın en büyük bankası Sberbank'ın varlıkları dondurulacak. Yaptırımlar ile, dünya çapında gıda ve enerji güvenliğinin tehlikeye girmemesi hedefleniyor.

Özbekistan, Benzin ve Motorin İhracatını Kısıtladı

Özbekistan hükümeti, 15 Temmuz'dan itibaren ülkede üretilen benzin ve motorinin ihracatına geçici kısıtlama getirdi. Özbekistan, 15 Temmuz'dan itibaren ülke işletmelerinde üretilen benzin ve motorin ihracatını geçici olarak kısıtladı. Bu husus, 16 Temmuz'da onaylanan Bakanlar Kurulu toplantısının

tutanaklarında belirtildi.

Rusya'dan Ayçiçek Yağı İhracatında Yeni Karar

Dünya ayçiçek yağı ihracatında önemli bir yere sahip olan Rusya'dan önemli bir karar geldi. RIA Novosti'de yer alan habere göre hükümet, ülkeden ayçiçek yağı ve küspe ihracatında daha önce belirlenen kotaları artırma kararı aldı. Hükümetten yapılan açıklamada yurt dışına ayçiçek yağı ve küspe ihracatı

kotaları 31 Ağustos'a kadar geçerli olacak.

Ukrayna'nın Tahıl Sevkiyatı Üç Liman Üzerinden Yapılacak

Rusya ile müzakerelerdeki Ukrayna heyetinde bulunan, Ukrayna parlamentosu Yüksek Rada vekili Rustem Umerov, Kiev'in Odessa, Yujniy (Güney) ve Çernomorsk limanlarından tahıl sevkiyatı yapmayı planladığını söyledi. Dünya Gıda

Programı İcra Direktörü David Beasley, geçen hafta Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ile yaptığı görüşmede Ukrayna tahılının taşınabilmesi için Odessa limanının açılmasını talep ettiğini belirtti.

Almanya Tedarik Zinciri Yasası Hazırlandı

Almanya Federal Hükümet tarafından hazırlanan ve Tedarik Zinciri Yasası olarak bilinen mevzuata uyum sağlanması için firmalara süre tanınmış olup, yasa 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek. Bahse konu yasa özetle; 1. Genel hükümler, 2. Özen sorumlulukları, 3. Hukuk yargılaması,

4. Kontrol ve uygulama, 5. Kamu ihaleleri, 6. Mali ve idari ceza, bölümlerinden oluşmaktadır.

AB, Azerbaycan'dan Gaz Tedarikini Artıracak

Azerbaycan'da temaslarda bulunan AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, sosyal medya hesabından doğal gaz tedarikine ilişkin yaptığı paylaşımında, Azerbaycan'la enerji konusunda yeni bir anlaşma imzalayacaklarına işaret ederek, "AB, daha güvenilir

enerji tedarikçilerine yöneliyor." değerlendirmesinde bulundu. "Hedefimiz birkaç yıl içinde Azerbaycan'dan AB'ye gaz sevkiyatını ikiye katlamak" ifadesini kullanan von der Leyen, Azerbaycan'ın AB enerji arz güvenliği ve iklim dostu dönüşümünde çok önemli bir ortak olacağını belirtti.

Uçak Üreticisi Embraer ve BAE Sistem Savunma Ortaklığı Konusunda Anlaştı

Brezilyalı uçak üreticisi Embraer SA (EMBR3.SA), BAE Systems PLC (BAES.L) ile elektrikli bir uçağın savunma varyantını geliştirmeye yönelik bir ortak girişim de dahil olmak üzere küresel savunma pazarındaki ayak izlerini genişletmek için ortaklık yaptığını duyurdu. Birleşik

Krallık'taki Farnborough Airshow'da Embraer, C-390 serisi ve üretilecek elektrikli dikey kalkış ve iniş (eVTOL) aracını içeren projelerde ilerlemek için BAE Systems ile iki mutabakat zaptı imzaladığını söyledi.

Ukrayna'nın Borçlarının Dondurulması Planı

ABD Hazine Bakanı Janet Yellen yaptığı açıklamada, aralarında ABD'nin de bulunduğu altı alacaklı ülkenin Ukrayna'nın borç servisi yükümlülüklerini askıya alma kararını memnuniyetle karşıladığını belirtti. Diğer resmi ve özel alacaklıları bu çabaya katılmaya çağırdı. Alacaklı grubunda Kanada, Fransa, Almanya, Japonya, Birleşik Krallık ve

Amerika Birleşik Devletleri yer almaktadır.

Ford, Elektrikli Araç Üretimini Hızlandırmak İçin Bir Dizi Anlaşma Duyurdu

Ford Motor Co., Çinli pil üreticisi CATL ve Avustralyalı madencilik devi Rio Tinto gibi şirketlerden pil kapasitesi ve hammadde tedarik etmek de dahil olmak üzere elektrikli araçlara geçişini hızlandırmak için bir dizi anlaşma yaptığını duyurdu. Anlaşmalar, Ford'un yıllık elektrikli araç üretim oranını

2023'ün sonunda 600.000 araca ve 2026'nın sonunda 2 milyonun üzerine çıkarma çabasının bir parçası. Ford, 2026'ya kadar elektrikli araçların yıllık bileşik büyüme oranının %90'ı aşmasını beklediğini söyledi. Bu rakam, endüstri büyüme oranını tahmin edilenin iki katından fazla artırıyor.

Modül Lansmanı Çin'i Uzay İstasyonu Hedefine Yaklaştırıyor

Çin, planlanan uzay istasyonunu oluşturacak üç ana modülden ikincisini başlattı ve Pekin'i, yörüngedeki karakolun yıl sonuna kadar tam olarak faaliyete geçmesi yönündeki iddialı hedefi gerçekleştirmeye bir adım daha yaklaştırdı. 23 tonluk laboratuvar modülü "cennetin arayışı" anlamına gelen Wentian,

Çin'in en güçlü roketi tarafından uzaya taşındı. Roket, güneydeki Hainan adasındaki Wenchang Uzay Fırlatma Merkezi'nden havalandı. Bu başarılı olursa, üçüncü ve son modülün Ekim ayında başlatılması planlanıyor ve yetkililer, "göksel saray" anlamına gelen Tiangong adlı uzay istasyonunun yıl sonuna kadar faaliyete geçmesini umuyorlar.

Çin'de Gayrimenkul İçin Kurtarma Fonu Planı

Çin Devlet Konseyi'nin, 12 inşaat şirketi ve yerel yönetimler tarafından işaret edilen baskı altındaki bazı şirketler için yeni bir fon planladığı belirtildi. Gelişen piyasalar konusunda haberler yapan REDD'in haberine göre fon için China Construction Bank'ten 50 milyar yuan (7,4 milyar dolar) ve Çin

Merkez Bankası'nın yeniden borçlanma imkânı vasıtasıyla 30 milyar yuan (4,4 milyar dolar) temin edildi. Söz konusu fonun 200-300 milyar yuan (30-44 milyar dolar) seviyesine yükseleceği belirtildi. Pekin yönetiminin geçen hafta da mortgage ödemeleri için yeni bir plan geliştirdiği belirtilmişti. Çin, ertelenen konut projelerinde mortgage ödemelerini cezasız ötelemeyi planlıyor.

Çin Çelik Ürünleri İthalatına Anti – Damping Vergilerini Uzattı

Çin Ticaret Bakanlığı, Avrupa Birliği, Güney Kore ve Japonya'dan yapılan yassı haddelenmiş elektriksiz çelik ithalatında anti-damping vergilerinin uzatılmasına karar verildiğini duyurdu. Yapılan açıklamaya göre, anti-damping vergileri 23 Temmuz'dan

başlayarak 5 yıl daha uygulanacak. Mevcut anti-damping vergileri Japonya için %38-45,7 oranlarında, AB için %46,3 ve Güney Kore için %37,3 seviyelerinde yer alıyor.

Küresel Yavaşlama Korkuları Devam Ediyor

Yüksek enflasyon, pandemi döneminde uygulanan gevşek para politikasını tersine çevirerek küresel ekonominin ciddi bir yavaşlamaya doğru gitmesine neden oluyor. Dünyanın en büyük ekonomisi olan Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ticari faaliyetler bu ay yaklaşık iki yıldır ilk kez daraldı. Euro bölgesindeki faaliyetler bir yıldan fazla

bir süredir ilk kez geriledi ve İngiltere'de büyümesi 17 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Küresel ekonomi için bir başka olumsuz işaret olarak, Japonya hükümetinin yurt içi büyüme tahminini keskin bir şekilde düşürmesi öne çıkıyor. Bu arada, Çin'in sıkı COVID-19 karantinaları ve Rusya'nın Ukrayna'yı işgali, pandemiden henüz kurtulmamış olan küresel tedarik zincirlerine oldukça zarar verdi. S&P Global yaptığı açıklamada, ABD Bileşik PMI Çıktı Endeksi'nin haziran ayındaki 52,3'lük son okumasından bu ay beklenenden çok daha fazla düşüşle 47.5'e gerilediğini söyledi. Bu, art arda dördüncü aylık düşüş oldu. İmalattaki ılımlı büyümeyi silecek kadar daralan hizmet sektöründeki zayıflık bu durumda etkili oldu. Bir ankete göre, Euro bölgesinde, artan maliyetler tüketicileri harcamaları kısmaya iterken, üretimdeki hızlanan gerileme ve hizmet sektöründeki büyümenin neredeyse durması nedeniyle ticari faaliyet bu ay beklenmedik bir şekilde daraldı. S&P Global'in Bileşik Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), Haziran'daki 52,0 noktasından Temmuz'da 49,4'e düştü. Şubat 2021'den bu yana en düşük düzey olarak gerçekleşti. Reuters anketi, önümüzdeki yıl ABD'de %40'lık bir resesyon olasılığı tahminlerini verdi. Japonya'nın imalat faaliyeti temmuz ayında 10 ayın en yavaş hızında büyüdü. Çin'in ekonomik büyümesi ikinci çeyrekte keskin bir şekilde yavaşladı. Bu durum yaygın COVID kilitlemelerinin ağırlığını taşıyor ve önümüzdeki aylarda kararın küresel görünümünden kaynaklanan kalıcı baskıya işaret ediyor. Dünyanın en büyük ikinci ekonomisindeki yavaşlamanın yanı sıra agresif merkez bankası sıkılaştırmasının etkileri, Asya Kalkınma Bankası'nı bölge için büyüme tahminini düşürmeye zorladı.

sektor@tim.org.tr